

*Каханая, нідзе такой,
як ты, няма –
куды зрок ні звярну.*

*На небе, дзе ёсць россып зор,
я вылучу
цябе адну.*

Нагапет Кучак

Выбраныя айрэны

n

паэты планеты

Нагапет Кучак

Выбраныя айрэны

*Пераклад з армянскай
Лявона Баршчэўскага*

Мінск
Выдавец Зміцер Колас
2022

УДК 821.19-1
ББК 84(5Арм)-5
К95

Серыя заснаваная ў 2016 годзе.

Рэдкалегія серыі:

Л. Баршчэўскі, Зм. Колас, І. Крэбс,
А. Хадановіч, Г. Янкута

Перакладзена паводле наступных крыніц:

<http://armenianhouse.org/quchak/poems-am.html>

Наапет Кучак. *Сто и один айрен*

(Մահապետ Բուշակ. Հարյուր ու մեկ հարին).

Предисл., сост., подстрочн. переводы Левона Мкртчяна.

Ереван: Советакан грох, 1976.

На вокладцы:

НЕВЯДОМЫ АЎТАР,

Партрэт Наапета Кучака.

ISBN 978-985-23-0168-8

©Баршчэўскі Л. П., пераклад на
беларускую мову, 2022.

©Дызайн серыі. Русецкі М. І., 2016.

©Афармленне. Выдавец Зміцер Колас,
2022.

1

(Ерѣвѣ ку шѣн'р љтѣ тшѣ...)

Таму зайдрошчу, хто з сабой
узяў каханую і ўцёк.
Як толькі выйшлі на той бок,
то знесла хваляю масток.
Былі, як снег пайшоў з аблок,
сляды не бачныя здалёк.
Цалункамі па самы змрок
ён песціў чырвань губ і шчок.

2

(*Բանիլի դու ինձի էիր...*)

Маю мілосць берагла
ты – й навокал зелень была.
Наўкола быў снег і лёд
калі ад мяне ты сышла.
Як вернешся ты сюды,
табе стану морам святла,
Як сонца, сагрэю цябе,
панішчу ўсе сцюжы датла.

3

(*Оцр ҫһр, пшлҫһ'г ҫлшр...*)

Ты прыйшла з стараны якой –
прыгажэй ад кветкі любой?
Праз вабноты души тваёй
я навечна згубіў спакой.
У сіло да души маёй
прыблукаў шлях жыццёвы твой.
Завалодаў маім жыццём
і праліўся з вачэй слязой.

5

(*Ἰζὲρην ἔδου/τέτι τιμῶδ...*)

Паходзяць з марскіх мар
твае вочы, бровы – з чорных хмар.
З пялёсткаў свежых руж
нібы створаны ты ды твой твар.
І свечкі тут нашто? –
Твае грудзі святло льюць і жар,
І нават мерцвякі
пакідаюць адвечны свой яр.

6

(Un'lin t, nr l'shikh, tnrsh'rp...)

Курапатку не прыручыш? –
гэта ўсё, браты, мана!
Ўчора выклікала рэўнасць
прад супернікамі адна...
Рот салодкі, нібы цукар,
тонкая, нібы струна.
І нябожчыка ажывіць,
абдымаючы, яна.

7

(Лтир'ї, цшрдїїши, шїти...)

Ты кажаш, месяц-хвалько,
што ты ва ўсе свеціш бакі.
Зямная ж поўня – вось тут,
пры мне, і – шчакой да шчакі.
Рассуну покрыва я –
убачыш твар, пекны такі.
Ды страшна за свет людскі,
каб ты не патух на вякі.

8

(Г'уэ шйкк, кшкк ж'уэ жккк...)

Што мне рабіць? Дзяўчат краса

Так сэрцу любая майму.

Спасціг я Вечнасці закон,

пайду – красуню абдыму.

Пагляд прад Богам уздыму:

«О, адкажы рабу Твайму:

Ты цуд стварыў, а ў тым віна

Выходзіць, што мая – чаму?»

9

(Լուսինն ի սարէն փրփրաւ...)

Зорку й поўню воддаль ад гары
паасобку ўжо відаць.

Стаў я прыгажуню абдымаць,
моцна, жарсна цалаваць.

«То глядзі, каханай ты не страць, –
мне пачаў Гасподзь казаць, –

Я пад поўняй дзвюх такіх красунь
разам не хацеў ствараць».

10

(Հընցեղ եւ ի քն սիրուն...))

Як без цыцкі дзіця,
я сапраўдны цяпер сірата:
Маці болей няма,
сэрца смажыць твая мілата.
Гэта ўсё не наўда:
тую смагу спатоліць вада,
То надзею мне дай,
бо сканаю, і будзе бяда.

11

(Би шй һшһртнй Ёһ...)

Быў я з тых птушанят,
што з зямлі не хапалі зярнят.
Каб кахання сілкі
абысці, я ляцеў наўздагад.
Ды па моры мілосць
тут і там іх расставіла шмат.
Іншых – лапкі ў сілках,
я ж увесь там – і вымкну наўрад.

12

(Ц'), *qriŋiŋ', ʒh uʃhʊŋʃu ŋnɫŋ ʃŋɫ...*)

Прэч! Ты не патрэбна мне,
ты ўжо ўстыла сэрцу майму!
Я ад стрэл тваіх цярапеў –
і душа здранцвела таму.
Калі скажуць: ты – вада,
без якой не пражыць, каму
Жыць у радасць, – то я памру,
а ні кроплі ўжо не вазьму.

13

(Бррррр ти шрррррррррррр...)

Лічыўся хлопчыкам я залатым,
калі я быў малым.

Як вырас, то з каханнем я сваім
пабляк, змарнеў зусім.

Я прысягаю, юнакі, жыццём,
што прад каханнем тым

Не ўстоіць камень: дзверцы трэба тут
мець – ды з замком стальным!

15

(*Би шур ни ни ни, һиһи...*)

Я – вочы, ты – свято, красуня,
як без святла тады?

Я – рыба, ты – вада, красуня,
як рыбам без вады?

Вада для рыбы іншай стане –
дык ёй і не бяды.

А мне не будзе ўратавання,
як сыдзеш ты куды.

16

(Հիմարուն եւ ի քն սիրուն...)

Ад кахання майго,
як воблака, твар пунсавее.
І ўжо ведае свет:
жарсць грахоўнай сілай квітнее.
Мой пагляд увесь час
твой шукае ў хітрай надзеі.
Моцна плачу, й ніхто
іншы смутку ўжо не развее.

17

(Чоqш'л, ир' хиqиhr лшцпш...)

Красуня, ў сiнiм не хадзi,
рукамі чараў не наводзь,
З паглядам зваблiвым сваiм
паўз нашы дзверы не праходзь.
Твой бацька шмат узвёў мастоў
праз рэкі, ну а ты мне хоць
Адно дабро зрабi цяпер:
цябе дай цалаваць стакроць!

18

(Цырыдзі'р атырыдзілы крты...)

Умее твар твой пасвятлець,
успыхнуць і пачырванець –
Так, каб нутру майму гарэць...
ты маеш часу шмат – паспець
Гульнёю броваў пашалець.
То гузік расшпілі ледзь-ледзь,
Бо грудкі так пачнуць бялець,
што я магу і звар'яцець.

20

(Гіф уфрпупі і рп цшп уфрпупі`...)

Каханне ў сэрцы маім –
дрыжанне ў асеннім лісці.
Слязам праліцца з мяне –
бы ўвесну залеве прайсці.
Пакуль я ўсё ж пры жыцці,
у дом свой, благаю, пусці!
Як жыць без ласкі тваёй?
Скажы ж, да каго мне пайсці!?

21

(*Πιπτησιυ υ̅η ιηηιηηηηη ηυ̅ ηυ...*)

Я сад зрабіў – якія
 ў ім дрэўцы, вось жа прыгажосць!
Цяпер бядую моцна,
 пазбаўлены ўсяго наўскрозь.
Без птушанятак птушка,
 ў якой забралі іх, як ёсць,
Гатовы йсці я ў пастку
 тваю – давай, прынось...

23

(*Г'л, к'л ηηη η ηηηηηηηη...*)

Устань і выйдзі з дому:

сонца промень ужо відзён.

Твае асветліць грудзі

хай успышкай маланкі ён.

Праз гэта шмат святарства

ўжо забыла на свой амвон,

Праз гэта й я пакінуў

сваё котлішча, маладзён.

24

(Γκνηνική και Ιυρηνική ηρυσή...)

Я стаў празрыстым, як тым'ян,
і шэра-бляклым, як шафран.
Не ведаю, ці гэта жарсць,
ці прадчування смерці стан.
Казалі – можа, не падман? –
на гэта маеш ты бальзам –
Дай, бо забойцай станеш ты,
няхай я і сканаю сам.

25

(hinku, nr nri ūšrδtšur...)

Абяцала ты: «Гэтых грудзей
для цябе аднаго белізна».

А пасля ты зрабіла інакш –
і адкуль уся гэта мана?

Сорам гэткі... Вось, прыйдзе другі
бавіць час пры табе да відна,

Пацалункаў ранейшых сляды
на грудзях тваіх знішчыць да дна...

27

(*Бршш, кш һ прѣг кѣһ, прѣг јһиѣт...*)

Я думаў, ты сумуеш, ды
 прышоўшы, ўбачыў: ні бяды
Табе, здаецца, ні нуды,
 калі я й не прыйду сюды.
Не плач і не тужы: свой дзень
 лічыць не трэба за гады –
Нагамі, што ў твой дом вялі,
 магу й сысці я назаўжды.

29

(Բանիկը իր դուռը փակելու...)

Пакахаў дачку змяі –
 ў тым была памылка мая.
Ў дом пайшоў і дых стаіў:
 на парог шугну́ла змяя.
Моцна джыгнула мяне –
 стала мне балюча ўдвая,
Што мяне праняў той яд –
 аж заплакаў ад крыўды я.

30

(Չաշխարհու եւ ի ժուռ եկի...)

Душа мая, прайшоў па свеце
кожны я куток.
«Усё ж знайду сабе цнатліўку», –
даў такі зарок.
Ды ад пакінутай другімі
ўсё-ткі я не ўцёк...
Пакутаў нацярпеўся досыць,
зрабіўшы той крок.

32

(Піч прі дзёрнаў дна піль...)

Дзяўчына з белымі грудзьмі
у сіняе хай апранецца,
Хай незашпілены ўвесь час
уверсе гузік застанеца...
Да Госпада звярнуся я:
каб юнаку не кроіць сэрца,
Спагадаю хай адгукнеца –
ўвесь колер сіні хай звядзеца.

33

(Ушһиһиһри һ Һиһр һиһдһ, һиһр иһиһиһ...)

Ішоў я ля царквы
і ўбачыў чорны аксаміт няўзнак:
Пад свечкамі юнак
ляжаў памерлы, і спявала так
Адна са свечак там:
«Кахаў ён моцна і памёр, бядак.
Цяпер гарыць агонь
над галавой маёю – смутку знак».

35

(Цркі'ц, нр ішш' р'тq јурјшш...)

Да мяне, прашу, прыйдзі:
каб параіцца не наспэх.

Хіба людзям справа ёсць
да мілосных нашых уцех?

Не забойцы мы з табой –
ды які сусед не пазбег

Тыцнуць пальцам у наш бок
за няведама які грэх?

38

(Шушы һи һиһи һиһи...)

Бачу: мілая мая

шпацыруе з нейкім другім:

Абняла і шэпча штось

галаском пяшчотным сваім.

Сэрца ж ціха кажа мне:

«Больш не вер пачуццям такім,

І, як ты ўдаеш мілосць,

быць з табой без сэнсу зусім».

39

(Ушһишһишһи һ ҫһишһишһишһи, һишһишһишһишһи...)

Ишоӱ завулками раз я –
 прайшоӱ быӱ их досыць шмат,
И тут мне мiлая мая
 сустрэлася акурат.
Яе абняӱ, пацалаваӱ:
 так быӱ спатканню рад.
«Ой, гэта ж ганьба на людзях!» –
 ёй плач замгліӱ пагляд.

41

(*Гшл'јә йшрқшрџ, јл јн'ју...*)

Прарок Давід, я малю
даруй мне правіны мае...
Дзяўчыну я так люблю,
чый позірк святло ў сэрца лье!
Каб гэткая, як яна,
прышла ў цемру келлі твае,
Ты псальмы б ёй пачытаў
і песціў бы ўночы яе!

43

(Брѣгъ гнрѣлнѣ ршрнѣ...)

Учора на двор зірнуў:
 вялі там дзяўчыну адну.
Відаць, спакусілі яе –
 грашыма ці то праз ману.
Мілоць хай гарыць агнём,
 якой вызначаюць цану –
Каханне належыць браць,
 як спелую садавіну.

45

(*Ψιηψηψηψη ψ ηηψη ψηψ...*)

На золку вийшаў я
і, вуліцай ідучы,
Красуню ўбачыў, што,
як поўняў сотня ўначы.
Сказаў ёй: «Мілая!»,
яна мне ў адказ: «Памаўчы!
І пра сваё каханне ты
Ніколі наўкол не крычы».

46

(*Стышы іх і ннчнн і ннчнн...*)

Убачыў я каханую,
румяную – як з лазні йшла.
І ад яе я кінуўся,
а вуліца шматлюднаю была...
Яна свой вэлюм прыўзняла,
брывом прыгожым павяла:
«Прыходзь уночы да мяне –
ў абдоймах будзем да святла».

48

(Չսիղ ւիւղղի որ ի քն բերնէն...)

Цалуешся цудоўна ты –
 так соладка маім губам!
За гэтую саладзіню
 цалункаў – цэлы свет аддам.
Сарваўшы забаронны плод,
 быў з раю выгнаны Адам –
З абдымкаў выгнаны тваіх
 я – і не быць мне болей там.

49

(*Գիշերն ևս ի քունն էի...*)

«Я гэтай ноччу спала
 ў сваёй утульнай пасцелі,
А промні поўні святла
 блукалі ў мяне па целе,
Каханка прысніла, і ўсе
 лятункі як звар'яцелі!
Прачнулася я: ўначы
 той поўні промні зіхцелі».

50

(*Ἰαμὶήη ἢ ἠζήτησεν ἢ οἶσιν...*)

Мяне, ах, забыла ты –
калі адышоўся я сам.
Сказала сама сабе:
сышоў – застанеца дзесь там...
Ды я ж не сышоў кудысь,
да нейкіх завоблачных брам.
Хоць сотню ўбачу красунь –
нікому цябе не аддам!

51

(Гул баш'н, ηηη ηηηηηηηηη η ηηηηη...)

На даху мілая спіць,
ад грудак святло йдзе да зор.
Прашу: – Пусці да сябе,
ці мне ўжо вяртацца ў свой двор?»
Яна мне: – А не пушчу
сюды й у свой двор да тых пор,
Пакуль не настане дзень! –
Зраблю ўсё табе насупор!

53

(Գիշեր, որն յերկրն կեցիր...)

Калі ты здольная, ноч –
як год, гэткай доўгаю будзь.
Каханая вось прыйшла –
і вечнасці не прамінуць.
О ранак, промні святла,
хай нашай гульні не саб'юць:
Калі яны свет зальюць,
расстання хай не прынясуць.

54

(*Цхи' ѓзшѓѓѓѓ ѓрѓѓѓ...*)

Зямля й нябёсы знак далі,
каб хутка развіднела.
З абдоймаў любая мая
тут вымкнуць захацела.
Яе я не хацеў пусціць
нікуды, зразумела,
Ды клятвай з губ яе «усё,
сыходжу я!» зляцела.

56

(Քն ծոցդ է ներշնչւի տիւնը...)

Нібы храм, твае грудкі:

мае шмат лампад, бялюткі...

Стану ў ім званаром

ютраняў пасля пабудкі,

Буду там ля лампад...

– Лепш сыдзі, бо ходзяць чуткі:

Храм ахутае змрок,

бо ты легкадумны й хуткі.

57

(Հոգի՛ւ, թէ տալիք տէրօր...)

Мілая, каб ты дазволіла мне
грудкі твае агаліць,
Садам раскошным зрабіць
і мяне ў сад той пусціць, –
Я ж бы табе прысягнуў
межаў не пераступіць...
Смерці анёл – ён адзін
можа мне мроі разбіць.

58

(Гэтыя шэрыя тэматычныя тэмы...)

Чорныя бровы ў цябе,
чорныя пасмы ля скроні.
Бог пакарае, калі
ўночы не прыйдзеш ты сёння.
Прыйдзеш – шчака да шчакі,
ноч правядзём у бяссонні:
Нават дыханне тваё
будзе трымаць у палоне.

59

(Մըրիկ իմ եարին արէր...)

Зірніце на каханую маю:

яна ў зялёным,

Сукенка, петлі, гузікі на ёй

зіхцяць зялёным.

Мы выйшлі ў сад, а там ручай цячэ

на тле зялёным;

Акрытыя галінкі, квецень дрэў

лісцём зялёным.

60

(*Ḡshηwz u' r̄qηt̄l̄t̄uñ shnr...*)

Свой пэндзаль узяў мастак –
пісаў ейны твар і, як
Ён бровы ўзнаўляў – няўзнак
быў страціў прытомнасць, бядак.
Хто твор мастака пазнаў,
захоплены быў. Як, аднак,
Твор Бога я пакахаў –
пляткарылі людзі ўсяляк.

62

(Ршир ѓшррѓ qhi рѓрѓр...)

Ад нараджэння святару
не спавядаўся я ані.
Кружны шлях абіраў, царкву
Убачыўшы ўдалечыні.
Калі ж красуню сустракаў,
То з самай сэрца глыбіні
Ёй спавядаўся: цалаваў
ёй грудзі шчыра, не маніў!

63

(*Քն գուճուրն զհնի՛ պիտէր...*)

З твайго румянцу віно
хацеў бы я піць-спажываць.
Сад райскі тваіх грудзей –
каб яблыкаў, эх, там нарваць!
Утульна драмаць ля іх –
ці ж большая ёсць багадаць?
Анёлу смерці за ўсё
пазыку не шкода аддаць!

64

(Ἰηρὴνὸς ὀσμῆς ἰηρῆν ἰηρῆν...)

Я песціў бы твар чароўны твой,
і месяц захоплены ім.
Пасля тваіх губ салатзіні
нібы й цукар горкі зусім.
А вочы й бровы здаюцца мне
няўрымсным прыбоем марскім,
А рот твой нібы мілату ліе
струменем, ружовым такім...

65

(Ushhшopи h шшp лпlq 'h, hшш mшшш...)

Ішоў я вуліцай і ўраз пазнаў
адчыненыя дзверы ў дом.
Зайшоў – каханую сваю
у доме ўбачыў за сталом.
А на стале стаяў збанок,
увесь напоўнены віном.
Сказаў: «Душу перад табой
адкрыю – выпі ўсё нагбом!»

66

(Ушһишорри һ ҫһр һпһг'һ һшһ тһһшһ...)

Сярод бялізны ўбачыў я,
калі па вуліцы прайшоў,
Тваю кашулю, мой пагляд
яе там на шнуры знайшоў.
Кашуля вышыта была:
прыгожы цешыў вока шоўк.
Я заплаціў бы за яе,
калі б я з золатам прыйшоў.

68

(Циби рѣтѣ бишннцѣи би ннн лшнѣ қрндрнцѣ...)

«Нібы каштоўны камень ты –
ці яхант, ці смарагд.
Вада ў ружовых ручаях,
як з тысячы біклаг
Ліецца на цябе ўвесь час...» –
«Што кажаш, мілы? Ах,
Магу цябе я ў сад пусціць
Раскошны – на маіх грудзях».

69

(Цікі рэ́тэ літнішэ́ лі нт...)

Як з белых вінаградных лоз
твой стан, а твар чароўны –
З пялёсткаў ружаў, і заўжды
ён велічнасці поўны.
Ўва мне й ад плётка па жыцці
мацнее жар любоўны,
Хоць ты была б турчанка ці
няверніца – ўсё роўна.

70

(*Зш~j hіd фнррrrlу zшdшd...)*

Да яблычкаў – тваіх грудзей –
ах, каб прыціснуцца мацней!
Яны – як мора, а хіба
штось лечыць ад хвароб спраўней?
Каб жа ў абдоймы мне твае
занурыцца як найглыбей,
З іх выйсці, як з марскіх глыбінь,
пад сховам спаць тваіх брывей!

71

(Гшгшг иҫһ һггшһ иҫһлһл`...)

З чырвоным кольцам, паляваў
шуляк за дзічыной.

Сядзела пташка – неспакой
бянтэжыў позірк ёй.

Прыгожапёрая, яна
яму сказала: «Твой

Высілак дзённаю парой
дарэмны: я начной

Часінай толькі стаць магу
ахвяраю тваёй».

73

(*Ἐξερῆ ἔη δτι/ ἔριψι...*)

Як мора, вочы твае,
што каля егіпецкіх брам.
Як хвалі, косы твае,
аддадзеныя ўсім вятрам.
Нібы лазінка, твой стан,
як яблычак – радасць садам.
За ружу ты прыгажэй,
табой поўны свет тут і там.

(Цји шпшлонтти ртлтй`...)

На золку было чуваць,
як унізе вада цурчыць,
А голас яе, як пльнь,
так працягваў міла цячы...
Няглы той сярод нас,
хто, каб жарсць сваю зберагчы,
Пацалаваўшыся раз,
чакае наступнай начы.

78

(Гво'з бшршл, лшрб'и qhштл...)

Неяк, мілая, ўначы
я прабраўся быў у твой дом,
Цалаваў цябе шмат разоў –
ты спала надта моцным сном.
Сон ці неадольны твой?
Ці ўдаеш яго ты цішком?
Ці табе шкада мяне –
юнака, што прабраўся ў дом?

(Гуџ бш'п, рџт њ џкпн һш)һџ...)

Каханая, нідзе такой, як ты,
няма – куды зрок ні звярну.
На небе, дзе ёсць россып зор,
я вылучу цябе адну.
Бываюць віншаванні раз на год –
калі чарговы прамінуў.
А сёння свята для маіх вачэй,
якімі на цябе зірнуў...

80

(Ἰητην' ἦ, ἀρετῆ σιωνιτισθὺν ἰντεηδελι...)

Краса, ты Богам створана
ды маці бласлаўлёнай.
І побач сонцу з месяцам
не стаць з табой, чароўнай.
Ты як Сатурн, што з раніцы
ўсцяж рушыць нестамлёна
Ў бок Грэцыі, адводзячы
святло ад цемры поўнай.

81

(Гуї ршрѣршдрѣш'г ртирїї...)

Месяц високі, адно
табе з неба добра відно –
Мілую ты прывітай:
яе я не бачыў даўно.
– Дзе ж тая панна жыве?
– Ўзняміся над тою сцяной:
Там яе добра чутно:
пяе пра мілосць і віно.

82

(Гі́ ршр̂ршр̂рш'ј ршр̂р̂...)

Мой месяц высокі ў небе,
куды ты ўначы пливеш?
Ты ў вокны зазіраеш –
красуняў у сне пазнаеш.
Паўз гузік на кашулі
святло пяшчотна ліеш.
Адбітак грудак белых
відаць за ўсе зоркі лепш.

83

(*Եւ տրդիւ յի դրնի տրդիւ...*)

Няма за нас маладзёй
душою і целаю людзей.
А постаць твая як лук:
сагнеш яго – стрэліць спраўней.
Як гронкі – няма мілей –
саскі ў тваіх белых грудзей:
Чым болей іх агаляю,
тым стане навокал святлей.

84

(*Ես շար շապիկ լինէի, 'ի անձին...*)

Стаць бы мне кашуляй ядвабнай

з залатым шыццём,

Акрываць бы мне тваё цела

і ўначы, і днём.

Стаць бы мне вадой тваёй чашы

ці хмяльным віном,

Я з яе ў твае вусны ліўся б,

ты б піла нагбом.

85

(Ἐηῆρα ἢ ἑπιφάνειαν...)

Чарацінка між хмызоў –
гэта ўсё вабноты твае.

Ты – як зграбны кіпарыс,
што вачам уцеху дае.

Неўміручасці струмень,
кажуць, б'е з грудзей тваіх, б'е...

Ах, зайдрошчу я таму,
хто прыпаў да іх, п'е і п'е.

86

(Հի՛յ մէր միտալի մըրճուլ...)

Ах, красуня, ты прыйшла
да крыніцы нашай з вадой,
І з грудзей тваіх сплыла
поўня ўміг да крыніцы той.
Як зайдрошчу я таму,
хто ўначы ў ложку быў з табой,
Цалаваў у губ авал,
абдымаў стан пяшчотны твой.

(2hú kúrní h qrnúú mknúú...)

– Дзяўчына, мне назаві
за пацалунак кошт, цану.
А мне яна: «І ў твой бок,
за грошы, нават не зірну.
Няхай праваліцца свет,
калі ў тым дам я слабіну!
Як любіш мяне як след,
прыходзь, цалуй – мяне адну».

88

(*Եկո՛րք ինչ ինչ մի միս...*)

- Дзяўчына, вазьмі й разрэж
вось гэты спелы гранат,
разоў столькі пацалуй
мяне – колькі ў ім зярнят.
- Ты, хлопча, падумай лепш:
разумны ты ці вар’ят.
- За зернетка за адно
цалунак адзін – не зашмат?

89

(Блїһн тл јишицир рѣрїһн...)

Кажуць, што мілай маёй
вядзе шлях наўпрост у мой бок:
Насустрач пойдзем давай –
яе павітаем здалёк.
Кінуся я цалаваць
нябесную чырвань шчок,
Пыл з яе ног прыкладу
к вачам, як лек-парашок!

90

(Гушунтэгшү, һушун и'шрһ, шн qтзтн...)

Хацеў цалаваць брыдкаватую –
памылку зрабіў няўзнак:

Дзяўчына мне моцна пярэчыла:

«Мяне ты зняславіш так!»

Красуня з акна: «Угаворваеш
нашто ж ты яе, дзівак?»

Цалуй прыгажуню, бо ведае,
чаго варты добры юнак».

(*Լուսիկը քրքրրեք և եկեք...*)

Круглы месяц кажа мне:

– Гарыб¹ жа я выліты твой!

– Ці ж не сорамна табе –

нізвання падобнасці той!

Мой гарыб усіх дзівіў

брывей і вачэй чарнатой,

Вуснаў вабнасцю такой,

палоскай вусоў залатой.

¹ Гарыб (*арм.*) – той, хто блукае па свеце; вандроўнік.

ЗМЕСТ

1 (Таму зайздросчу, хто з сабой...)	5
2 (Маю міласць берагла ты...)	6
3 (Ты прыйшла з стараны якой...)	7
5 (Паходзяць з марскіх мар твае вочы...)	8
6 (Курапатку не прыручыш?..)	9
7 (Ты кажаш, месяц-хвалько...)	10
8 (Што мне рабіць? Дзяўчат краса...)	11
9 (Зорку й поўню воддаль ад гары...)	12
10 (Як без цыцкі дзіця ...)	13
11 (Быў я з тых птушанят...)	14
12 (Прэч! Ты не патрэбна мне...)	15
13 (Лічыўся хлопчыкам я залатым...)	16
14 (Дзеля Створцы, як ты ходзіш...)	17
15 (Я – вочы, ты – святло, красуня...)	18
16 (Ад кахання майго, як воблака, твар пунсавее...)	19
17 (Красуня, ў снім не хадзі...)	20
18 (Умее твар твой пасвятлець...)	21
20 (Каханне ў сэрцы маім...)	22
21 (Я сад зрабіў – якія ў ім дрэўцы ...)	23
23 (Устань і выйдзі з дому...)	24
24 (Я стаў празрыстым, як тым'ян...)	25
25 (Абяцала ты...)	26
27 (Я думаў, ты сумуеш...)	27
29 (Пакахаў дачку змяі...)	28

30 (Душа мая, прайшоў па свеце...)	29
32 (Дзяўчына з белымі грудзямі...)	30
33 (Ішоў я ля царквы і ўбачыў...)	31
35 (Да мяне, прашу, прыйдзі...)	32
38 (Бачу: мілая мая шпацыруе...)	33
39 (Ішоў завулкамі раз я...)	34
41 (Прарок Давід, я малю...)	35
43 (Учора на двор зірнуў...)	36
45 (На золку выйшаў я...)	37
46 (Убачыў я каханую...)	38
48 (Цалуешся цудоўна ты...)	39
49 («Я гэтай ноччу спала...»)	40
50 (Мяне, ах, забыла ты...)	41
51 (На даху мілая спіць...)	42
53 (Калі ты здольная, ноч...)	43
54 (Зямля й нябёсы знак далі...)	44
56 (Нібы храм, твае грудкі...)	45
57 (Мілая, каб ты дазволіла мне...)	46
58 (Чорныя бровы ў цябе...)	47
59 (Зірніце на каханую маю...)	48
60 (Свой пэндзаль узяў мастак...)	49
62 (Ад нараджэння святару...)	50
63 (З твайго румянцу віно...)	51
64 (Я песціў бы твар чароўны твой...)	52
65 (Ішоў я вуліцай і ўраз пазнаў...)	53
66 (Сярод бялізны ўбачыў я...)	54
68 («Нібы каштоўны камень ты...»)	55

69 (Як з белых вінаградных лоз...)	56
70 (Да яблычкаў – тваіх грудзей...)	57
71 (З чырвоным кольцам, паляваў...)	58
73 (Як мора, вочы твае...)	59
77 (На золку было чуваць...)	60
78 (Неяк, мілая, ўначы...)	61
79 (Каханая, нідзе такой, як ты...)	62
80 (Краса, ты Богам створана...)	63
81 (Месяц высокі, адно...)	64
82 (Мой месяц высокі ў небе...)	65
83 (Няма за нас маладзей...)	66
84 (Стаць бы мне кашуляй ядвабнай...)	67
85 (Чарацінка між хмызоў...)	68
86 (Ах, красуня, ты прыйшла...)	69
87 (– Дзяўчына, мне назаві...)	70
88 (– Дзяўчына, вазьмі й разрэж...)	71
89 (Кажуць, што мілай маёй...)	72
90 (Хацеў цалаваць брыдкаватую...)	73
92 (Круглы месяц кажа мне...)	74

У серыі «Паэты планеты»,
акрамя «Выбраных айрэнаў» Нагапета Кучака,
таксама ёсць у продажы зборнікі такіх паэтаў, як:

Сапфо	Баляслаў Лесьмян	Ўільям Блэйк
Франчэска Петрарка	Шандар Петэфі	Уладзімір Маякоўскі
П'ер дэ Рансар	Міхай Эмінэску	Томас Вянцава
Ўільям Шэкспір	Ўільям Батлер Ейтс	Гунар Экелёф
Ёган Вольфганг Гётэ	Эмілі Дыкінсан	Вільгельм Мюлер
Габрыэла Містраль	Алесь Разанаў	Анакрэон
Умар Хаям	Мацуа Басэ	Энхедуанна
Шарль Бадлер	Геарг Тракль	Архілох
Райнэр Марыя Рыльке	Сяргій Жадан	Срэчка Косавел
Фрыдрых Гельдэрлін	Рабіндранат Тагор	Фернанду Песоа
Генрых Гайнэ	Сэсар Вальеха	К. І. Галчыньскі
Гіём Апалінэр	Сігб'ёрн Обстфельдэр	Дзмітро Паўлычка
Эдгар По	Томас Стэрнз Эльёт	Захірыдзін Бабур
Федэрыка Гарсія Лорка	Арцюр Рэмбо	Джордж Гордан Байран
Джон Кітс	Нікалоз Бараташвілі	Джакама Леапардзі
Рыгор Барадулін	Фрыдрых Шылер	Міхась Стральцоў
Дзімча Дэблянаў	Умбэрта Саба	Геарг Гайм
Гай Валерый Катул	Марк Валерый Марцыял	Стывен Крэйн
Яраслаў Вырхліцкі	Ўолт Ўітмэн	Стэйн Стэйнар
Ян Каханоўскі	Візма Бэлшавіца	Назым Хікмет
Катры Вала	Мікола Зэраў	Анна Ахматава
Канстандзінас Кавафіс	Адам Міцкевіч	Цін Уевіч
Барыс Пастарнак	Юсцінас Марцінкявічус	К. К. Бачыньскі
Аляксандр Чакс	Бгартрыгары	Абу Убада аль-Бухтуры
Хуан Рамон Хіменэс	Эдыт Сэдэргран	Марына Цвятаева
Юлі Таўбін	Ду Фу	Герыт Ахтэрберг
Хаім Нахман Бялік	Эрлінг Кігэльсен	Іван Бунін

Кучак, Н.

К95 Выбраныя айрэны / Нагапет Кучак; пер. з армянскай Л. Баршчэўскага. — Мінск : Выдавец Зміцер Колас, 2021. — 80 с. (Паэты планеты).

ISBN 978-985-23-0168-8.

Нагапет Кучак (? – каля 1592) – класік сярэднявечнай армянскай паэзіі. Яму (у шэрагу выпадкаў без асаблівых падстаў) прыпісваецца аўтарства вялікай колькасці айрэнаў – своеасаблівага, спецыфічна армянскага жанру афарыстычнай лірыкі. У гэтай кнізе пададзены творы міласнай тэматыкі.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

ББК 84(5Арм)-5

УДК 821.19-1

Серыя «Паэты планеты»

Літаратурна-мастацкае выданне

Нагапет Кучак

ВЫБРАННЯ АЙРЭНЫ

Дызайн *Марціна Русецкага*

Адказы за выпуск *Зміцер Колас*

Падпісана ў друк 22.02.2022. Фармат 60×90^{1/32}.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ул.-выд. арк. 1,40. Ум. друк. арк. 2,50.

Наклад 99 асобнікаў. Замова № .

Выдавец і паліграфічнае выкананне
індывідуальны прадпрымальнік *Зміцер Колас*.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі
выдаўца, вытворцы, распаўсюдніка
друкаваных выданняў № 1/291 ад 17.04.2014.

Пр. Незалежнасці, 105-14, 220114, Мінск.